

29 בפברואר 2016

לכבוד
הוועדה המייעצת להסדרת הרגולציה על השידורים.

שלום רב,

הנדון: שימוע בעניין דוח הביניים של הוועדה המייעצת להסדרת הרגולציה על השידורים

פתח דבר

לא נוכל שלא לפתוח בקריאה לוועדה לעסוק בעדיפות עליונה בנושא המטריד ביותר בימים אלו בשוק השידורים, והוא השימוש ההולך וגדל (לרבות ביחס לעולם) בצפייה בלתי חוקית ובטכנולוגיות המאפשרות שימוש מפר, באופן המסכן ממשית את המשך קיומו של שוק השידורים. יובהר – **פיראטיות אינה תחרות!** היא הרס כל סיכוי לתחרות. ממשלה המבקשת להסדיר את השוק לתחרות חייבת לטפל ראשית בחוליים הפושעים בשוק התוכן ולהתקין לאלתר חקיקה כפי שמקובל בעולם.

א) עקרונות על לרגולציה- יש להפנים העקרונות מיד לתוך חקיקת "ברית המועצות"

אנו תומכים בעמדת הוועדה לצמצום הרגולציה ולהתוויית גבולות גזרה המותירה את האחריות בידי בעלי הרישיונות, אולם אנו סבורים כי כיוון שהחקיקה לאיחוד המועצות כבר החלה, יש לשלב את המלצות הוועדה במסגרת החקיקה המתהווה כעת ולהגדיר את רוחב הפיקוח של הגוף החדש, מתוך "לוח חלק" – קרי ביטולה של הרגולציה הקיימת כליל ועיצובה מחדש בהתאם למציאות הצופה פני העתיד.

הרגולציה הנוכחית, המטילה על yes, בין היתר, חובות השקעה ושידור כבדות מחד גיסא, ומגבלות שונות הכובלות את ידיה מאידך גיסא, מונעת הצעת מודלים יצירתיים חלופיים ותחרותיים, המתאימים גם להתפתחויות הטכנולוגיות. נזכיר, רובה של הרגולציה נכתבה לפני למעלה משני עשורים, עת היה שחקן רב ערוצי אחד ובטרם נכנסו הערוצים המסחריים. מדובר ברגולציה כבדה, נוקדנית ואנכרוניסטית שאינה רלוונטית למציאות העכשווית. עודף הרגולציה מעמיס על השחקנים, חוסם תחרות ומכביד על כיסו של הצרכן.

אנו ספקנים באשר ליכולתו של תאגיד השידור הציבורי לפתור את כשלי השוק. לצערנו כל ההקלות הכלכליות המשמעותיות המפורטות בדו"ח ומכוונות לשוק הרב ערוצי, מותנות למעשה כולן בהתנהלותו של גוף השידור הציבורי. אנו מצפים מהוועדה להבהיר כי בכל מקרה חובת ההשקעה של החברות הרב ערוציות תרד לכ-4% באמצעות ביטול חובת ההשקעה בהפקות שאינן דרמה ותעודה, וזאת בהתאם להמלצותיה והמלצות ועדת שכטר.

התלות בהתנהלות הגוף הציבורי מעמידה את הירידה העתידית בחובת ההשקעה בספק גדול ומחזקת את הצורך בשינוי התפיסה המגוננת על השחקנים החדשים, שמשמעותה המעשית היא כי אלו לא יתרמו דבר לשוק הפקות והעול ימשיך לרבוץ אך ורק על הפלטפורמות הקיימות, שממילא מחזיקות את השוק כיום. הדברים חמורים במיוחד על רקע החלטות הממונה על ההגבלים המחייבות את yes והוטו למכור הפקותיהן לשחקנים החדשים. הדבר מונע כל סיכוי להרחבת שוק הפקות ואינו מוצדק כשלעצמו. לא במקרה נקבע על ידי המועצה חריג לאיסור הבלעדיות בכל הנוגע לשוק המקור- תמריץ שהביא לפריחתו.

ב) הגדרת השחקנים בשוק

שוק השידורים מאופיין כיום במינימום חסמים. כך למשל תשתית האינטרנט מייתרת הקמה או שימוש בתשתיות עצמאיות יקרות. גם ממשקי המשתמש הפועלים באמצעות האינטרנט מייתרים את הצורך בשימוש בממירים יקרים. לכן, על הוועדה לקבוע את עוצמת הגנת הינוקא בהתאמה לחסמים בפועל **ולא להלך רוח!** יש להשוות את חסמי הכניסה כיום למציאות בהקמתה של yes – זו נדרשה להשקעות עתק בחכירת תשתית לוויינית לשנים ארוכות, התקנת צלחות קליטה ותשתיות בכל מבנה ופיתוח ממירים ייעודיים, בעלויות עתק.

למרות זאת פעלה yes תחת רגולציה כבדה מיומה הראשון ומבלי שגייסה ולו לקוח אחד! על הוועדה לקחת בחשבון כי בנוסף לנטפליקס, ייכנסו בקרוב לשוק שחקנים בינ"ל משמעותיים (ובהם אמזון והאולפנים – HBO, דיסני וויאקום) הפועלים עם ממשקים ייעודיים, כך שכל השקעתם בכניסה לשוק מסתכמת בתרגום התוכן. yes מתנגדת לעמדת הוועדה שמשמעותה בפועל היתר לכניסת ספקים חדשים של שירות אודיו ויזואלי ללא כל הסדרה וללא רישוי, בעוד היא תידרש להמשיך ולשאת בעול הכבד של שלל החובות הרגולטוריות המוטלות עליה ותתקשה להתמודד עם השחקנים החדשים, שפשטות כניסתם תוארה לעיל.

הוועדה המליצה לפטור לחלוטין מרגולציה משדרים אודיו ויזואליים המחזיקים בנתח שוק הנמוך מ-20% ולהטיל רגולציה רכה על "ספקי טלוויזיה" (גופים המחזיקים 4 ערוצים ליניאריים לפחות או גופים המייעדים את שידוריהם בעיקר לציבור בישראל). מדובר ב"תקלה", שהרי ברור כי אף לא אחד מהשחקנים החדשים יגיע לנתח כזה בזמן הקרוב. לא נסכים לאבחנה בין ספק אודיו ויזואלי לבין ספק טלוויזיה בהתבסס על מבחן השידור של מספר ערוצים ליניאריים, זו אבחנה מיושנת, שאינה מעידה על עוצמת הספק או על היקף הפגיעה בו, שהרי נטפליקס המספקת VOD בלבד, גורפת נתחי שוק משמעותיים בעולם על חשבון ספקי ליניאר.

תמוהה האבחנה שמייצרת הוועדה בין ספק טלוויזיה המאגד תכנים לבין ספק אודיו ויזואלי המציע שירות מצומצם יותר, וכיצד לשיטתה כוחו מול הלקוח גדול יותר. משעה שמתפתחת תחרות ערה בשוק, לא ניתן לקבוע קביעה כזו או הפליה מעין זו בין הספקים השונים המתחרים ביניהם, ושאלת אופיו של השירות איננה רלוונטית כל עוד מדובר במוצר תחליפי המתחרה לכל דבר ועניין ב-yes. כוחו של הצרכן גדל ויגדל ככל שילך ויגדל מספר השחקנים, בין אם הם "ספקי שירותי צפייה אודיו ויזואליים" ובין אם הם ספקי טלוויזיה.

בהנחה שריבוי מתחרים מסדיר את התחרות, הרי שיש לפטור את yes והוט מרגולציה ולאפשר להן לבחור במסלול של רגולציה עצמית או אמנת שירות, שהרי גם חברות קיימות, חלקן ציבוריות, יודעות היטב להפעילה.

אנו חולקים על עמדת הוועדה לפיה גודלו של ספק השירות אינו המבחן לרגולציה, אלא אופי השירות המסופק על ידו. לא ברור מדוע הממשלה רואה צורך להגן / להימנע מפיקוח על שחקנים זרים משמעותיים, שעלולים להמיט חורבן על השוק המקומי הקטן בתעשייה שמבוססת על יתרון לגודל. ככל שהוועדה סבורה כי אין צורך או יכולת לפקח על שחקנים בינ"ל גדולים, אין דרך להבין את התעקשותה להמשיך ולפקח על השחקנים המקומיים.

האמור מתייחס גם לשחקנים מקומיים ובראשם המפעילות הסלולריות, שלגביהן טלוויזיה היא חלק מחבילת תקשורת מקיפה למנויים. מדובר בחברות בעלות בסיס לקוחות ענק הנהנות מכוח כלכלי מהותי בשוק התקשורת שהותר להן להציע סלי שירותים (שלא כמו yes). כל אלה מאפשרים להן חדירה משמעותית לשוק עם שורת הגנות מאת הממונה על ההגבלים (לרבות התנאי המחייב את yes והוט למכור להן הפקות), וממשרד התקשורת במסגרת השוק הסיטונאי, ולראיה סלקום שצברה בשנת פעילותה למעלה מ-50,000 מנויים.

הצעת הוועדה כי רק ספק אודיו ויזואלי בעל נתח שוק "משמעותי" של 20% מההכנסות יהיה כפוף לרגולציה הרחבה היא הנצחת ההפליה הרגולטורית בשוק לעד. לא מדובר בתקופת ביניים אלא בהרס השוק הקיים, שכן לא ניתן להתחרות כאשר חלק מן המתחרים נאלצים לפעול "בידיים קשורות" והאחרים חופשיים לעד לפעול כראות עיניהם.

על כן יש לקבוע כי כל הספקים האודיו ויזואליים יהיו כפופים לרגולציה זהה החל מהשקת פעילותם בארץ, והקלות ינוקא יינתנו רק לגבי חובת ההשקעה בהפקות מקומיות לתקופה שלא תעלה על שנה, כפי שיורחב בהמשך. מוסכם עלינו כי יש לראות בכל ספק אודיו ויזואלי המייעד את שידוריו בעיקר לציבור בישראל כמי שחייב לפעול תחת רגולציה זהה. על כן, יש להיצמד להגדרה המקורית של סעיף 4(ז) לכללי והתקשורת (בזק ושידורים) (בעל רישיון לשידורים), תשמ"ח, הבוחנת את ייעוד השידורים לישראל על פי קיומו של מאפיין אחד מתוך הרשימה ולא קיומם של שני מאפיינים כפי שהוצע על ידי הוועדה. עצם השימוש בשפה העברית בדיבור, דיבוב או כתוביות במדינה היחידה בעולם דוברת העברית, מגדיר את שידוריהם במפורש וחד משמעית כמיועדים לישראל. יתר על כן, רוב המאפיינים האחרים בכלל לא רלוונטיים למי שלא משדרים הפקות מקומיות (ולשיטת הוועדה גם לא יהיו כאלה) או לספקי VOD ועל כן המשמעות היא שלעולם לא יראו בהם כגופים המייעדים את שידוריהם בעיקר לציבור בישראל אף שבפועל הם כאלה.

יש לקבוע **משטר רישוי זהה ורגולציה זהה** לכל השחקנים בשוק (ללא קשר להגנות זמניות ככל שנדרשות), כך שכל ספק חדש יהיה כפוף לחובת רישוי זהה כשיושק, בדומה לתנאים שחלו על yes או כל מפעיל תקשורת אחר שנכנס לשוק באחד ממגזרי הפעילות בשוק התקשורת (ראו למשל מפעילי VOB או MVNO, אשר הוכפפו למסגרת הרישוי שחלה על המפעילים הוותיקים בשוק, לרבות עיצומים כספיים וחובות שירותיו וצרכניות ללקוחותיהם¹). **ללא תנאי זה לא תוכל הממשלה לקבל מידע על נתחי השוק של הספקים החדשים** או חמור מכך לאכוף עליהם את סמכותה בנושאים צרכניים ואחרים.

נזכיר, yes נכנסה לשוק חווי שנשלט בידי מונופול ונדרשה להשקיע סכומי עתק בהקמת תשתית חדשה ארצית, במערך התקנות מורכב בבתי הלקוחות, **ולמרות זאת נדרשה לפעול תחת רישיון וחובות רגולטוריות מלאות כבר בשנתה הראשונה**, ולהשקיע בהפקות מקומיות סך של 7.5 מיליון דולר (סעיף 6.4 להחלטה מיום 23.3.00).

הצורך בהחלת אסדרה על השידורים החדשים כבר מיומם הראשון מתחייב גם לאור התכליות העומדות בבסיס החקיקה שנועדה להגן על הצופים. הצופה הממוצע, כמו גם ההורה הממוצע, שהתרגל לצרוך שידורים דרך מסך הטלוויזיה הביתי בידיעה כי הוא שמור ומוגן, יוכל כיום לצפות בשידורים אלה באמצעות ממשק משתמש דומה מאד לזה שאליו הוא הורגל, ואין כל סיבה לקבוע כי לא יהיה מוגן באותה מידה רק בשל כך שכעת הוא צורך את שידוריו מספק חדש. אף אין כל הצדקה נראית לעין לדחיית מתן ההגנה לצופה בשלב מאוחר יותר של התבססות התחרות בתחום.

יש לחייב את עקרון איסור הבלעדיות **ברכש ובזכויות ספורט** על כל הספקים ללא קשר לגודלם או הגדרתם. איסור זה נחוץ על מנת למנוע התפתחות "מרוץ חימוש", שיביא להאמרת מחירי זכויות הספורט כפי שהיה באחרונה.

יש לחייב ספקים ברישוי, גם כדי להבטיח שלא יחמקו מהסדרת זכויות יוצרים בתוכן המשודר לציבור בישראל ולא יוכלו לייצר פלטפורמות פיראטיות. הדבר נכון במיוחד, במגזר הרוסי - בו פועלות כיום מספר פלטפורמות עם עשרות ערוצים ליניאריים לדוברי השפה הרוסית בישראל, ללא תשלום זכויות יוצרים, וללא אסדרה.

הסדרת הגנת ינוקא ב"מועד פג תוקף" - ככל שיוחלט על החלת רגולציה מדורגת (אף שאין כל הצדקה לכך), הגנת הינוקא צריך שתהא מוגבלת ותחומה במסגרת זמן מוגדרת מראש, עם מועד פקיעה מפורסם ולא להסתפק במדדים כמותיים המאפשרים מניפולציות מצד המתחרים החדשים (דוגמת מדידת נתח שוק), והיו דברים מעולם.

אנו מציעים גם מנגנון משולב הקובע אורך משתנה של תקופת ההגנה לחודשים מחובת הפקת מקומיות בהתאם למאפייניהם. קבענו אבחנה בין 3 סוגי ספקים: ספק שהוא בעל רישיון ובעל תשתית (דוגמת סלקום ופרטנר), ספק שהוא בעל רישיון ללא תשתית (MVNO) וספק שאינו בעל רישיון תקשורת בכלל (דוגמת נטפליקס, אמזון, קרטינה).

מאפייניו של ספק חדש	תקופת המעבר	חובת השקעה בהפקות מקומיות (מעבר לחובות נוספות שיחולו מכוח משטר האסדרה הכללי)
בעל רישיון ובעל תשתית	6 חודשים או 50,000 מנויים חדשים (לפי המוקדם)	בתקופת המעבר - 15 מיליון ₪. לאחר מכן - חובת ההשקעה תיגזר מרמת הכנסותיו, בהתאם להסדר שיחול באותה עת על הפלטפורמות הקיימות.
בעל רישיון שאינו בעל תשתית	9 חודשים או 50,000 מנויים חדשים (לפי המוקדם)	בתקופת המעבר - 10 מיליון ₪. לאחר מכן - חובת ההשקעה תיגזר מרמת הכנסותיו, בהתאם להסדר שיחול באותה עת על הפלטפורמות הקיימות.

¹ גם מפעילי רט"ן חדשים ספגו עיצומים כספיים ממשד התקשורת בשל הפרותיהם, שכן אין כל הצדקה להקלת ינוקא בהקשר זה - ראו הודעה מיום 11.4.14 בדבר הטלת עיצום כספי על גולן טלקום; הודעה מיום 10.8.14 בדבר הטלת עיצום כספי על אלון סלולר בע"מ ועל רמי לוי שיווק השקמה תקשורת בע"מ; הודעה מיום 24.8.14 בדבר הטלת עיצום כספי על הוט מובייל (אתר משרד התקשורת - <http://www.moc.gov.il/612-he/MOC.aspx>).

בתקופת המעבר - 10 מיליון ש"ח. לאחר מכן - חובת ההשקעה תיגזר מרמת הכנסותיו, בהתאם להסדר שיחול באותה עת על הפלטפורמות הקיימות.	12 חודשים או 50,000 מנויים חדשים (לפי המוקדם)	אינו בעל רישיון
---	---	-----------------

בכל מקרה אין מקום לקבוע נתח שוק המבוסס על הכנסות, בשל אופי הפעילות השונה של השחקנים החדשים, בעיקר הבינ"ל, שאינם כפופים למשטר רגולטורי, אינם חייבים בתשתיות (ציוד, שירות לקוחות וכו'), ונהנים מיתרון לגודל (כמו גם מאי תחולת דיני המס הישראליים) המאפשר להם להציע מחירים נמוכים ורווחיים. במצב זה ברור כי השחקנים החדשים יוכלו להגיע לנתח שוק משמעותי מבחינת מספר מנויים, לפגוע בקיימים, והכל מבלי שיחויבו בהשקעה בהפקות מקומיות (או בחובות אחרות). ככל שהוועדה תחליט להיצמד למדידת נתח השוק יש לקבוע כי "רגולציה רחבה" תחול על כל ספק שירות אודיו ויזואלי שיגיע לנתח שוק של 5% מהמנויים.

יש להחיל על כל ספק חדש שייכנס לשוק השידורים כבר ביומו הראשון את כל החובות והמגבלות הצרכניות שחלות על הפלטפורמות תחת רגולטור אחד במשרד התקשורת, תוך יצירת אחידות רגולטורית בין כל השחקנים.

ג) אסדרה על ספקי שירות אודיו ויזואליים שהם בעלי תשתית

יש להבהיר מפורשות כי החובות המיוחדות אותן מבקשת הוועדה להחיל על ספקי שירות אודיו ויזואליים שהם בעלי תשתית, לעניין העברת ערוצי בעל רישיון מיוחד, יחולו אך ורק על מי שבבעלותו תשתית ולא על מי שחוכר תשתית מאחר, דוגמת yes החוכרת קיבולת מחברת חלל.

גם חוק התקשורת מבחין באופן ברור בין הוט המחויבת בהעברת ערוצים ברישיון מיוחד לבין yes שאיננה חברת תשתית ועליה לא חלה חובה מקבילה, והתכלית הייתה ונשארה ברורה – לאפשר גישה לספקי תוכן לתשתית הכוללים. לא ידוע לנו על חובה כזאת בשום מקום בעולם כשמדובר בחברת לוויין.

מכיוון שמקטעי לוויין אינם נמצאים במחסור וכל שחקן יכול לחכור מקטעי לוויין, אין מקום לשנות את המצב הקיים ולקבוע כי yes היא בעלת תשתית. הדבר אינו סבירות ויוצר אפליה חמורה בין yes לבין ספק שבבעלותו תשתית. כך למשל, חובת העברת ערוצי מפיקים לא תעמיס עלויות תשתית כלשהן על הוט (שלה משאב קיים), אולם yes תיאלץ לממן את רוחב הפס הלווייני הנדרש להעברתם, ואף לשכור מקטעי חלל באופן שאינו כלכלי (רוחב פס בלתי מנוצל), או להסיר ערוצים אחרים משידוריה.

לאור האמור, yes מתנגדת בתוקף לכוונת הוועדה להגדירה כספק בעל תשתית ולחייבה בהעברת ערוצי מפיקים. מצבה של yes אינו שונה מסלקום – המספקת את שירותי הטלוויזיה שלה באמצעות תשתית של אחר.

דמי מעבר- בעלי רישיונות

אין מקום להעניק רישיונות מיוחדים ללא קביעה שקופה וידועה מראש של דמי מעבר. מאז הקמת yes ועד היום, כ- 15 שנה, טרם פרסם שר התקשורת את גובה דמי מעבר הראויים לחברת yes כמתבקש בדין. ידועים לנו שני מתוים מנוגדים שנכתבו באגף כלכלה במשרד התקשורת במהלך השנים, אפשר שבהתאם למטרות שסומנו מראש. לא נסכים להעביר בעלי רישיונות בטרם אלו ייקבעו, יוסכמו ויהיו ידועים לכל המתעניין בכניסה לשוק. רק כך מי שייקח רישיון יוכל לערוך תוכנית עסקית ברת קיימא, ובכך גם יימנעו לחצים פוליטיים על המשרד.

"כרטיס כניסה" - או טיפול במערך עידן פלוס

מבלי לגרוע מעמדתנו העקרונית לפיה yes אינה צריכה להיחשב ספק "בעל תשתית", אנו מתנגדים ל"כרטיס הכניסה" המחייב אותנו להציע את חבילת עידן פלוס במחיר מפוקח, שמשמעותה היחידה היא לסייע לערוצים המשודרים באמצעות מערך עידן פלוס, שהאחריות לכישלונם רובצת על הממשלה. בעידן של תחרות, אין להפקיע מידיהן של חברות מסחריות את הזכות לקבוע איך תיראה חבילת הבסיס ולהתחרות עליה. שהרי היא הדלת להצטרפות לשידוריהן, ואין מקום לקבוע להן סף כניסה צר או רחב.

ד) הפחתת הרגולציה הקיימת על yes והוט

היבטים צרכניים אחידות הפיקוח - התכנסות עולם הטלוויזיה לקבוצות תקשורת המציעות חבילת שירותי תקשורת, מחייבת ישור קו רגולטורי באופן שהפיקוח על מרכיבי החבילות ימצא בידי רגולטור אחד בלבד כנאמר לעיל. הדבר מחייב הוצאת סמכויות בנושאים צרכניים ובנושאים בעלי היבטים כלכליים מידי המועצות הציבוריות ולאחדן במשרד. הדברים מתחדדים כפי שראינו באחרונה בשוק משולב מוצרים ומפוצל סמכויות, עת ששירות השידורים משולב עם שירותי בזק (טלפוניה ואינטרנט). כך מודגשת ביתר שאת ההפליה בין השחקנים הקיימים לחדשים. בעוד כלל השחקנים כפופים להוראות חוק הגנת הצרכן, מושתות על הפלטפורמות הקיימות שורה בלתי נגמרת של הוראות צרכניות² שמלבד היותן משוללות הצדקה וחריגות באופן קיצוני גם בהשוואה לעולם, הן מנציחות את האפליה בין השחקנים בשוק. **יובהר-צרכן הוא צרכן הוא צרכן – ללא תלות במיהות הגוף ממנו בחר לצרוך תוכן.**

חבילת הבסיס – יש לאפשר לכל חברה להרכיב בעצמה חבילת בסיס, אחת או יותר, שתוצע לבחירת הלקוחות ללא פיקוח על הרכבה, תכולתה, מחירה, מתכונתה ואופן הצעתה. יש להסיר מחבילת הבסיס את כל החובות הרגולטוריות המעמיסות עליה הוצאות המייקרות את מחירה ללקוח, ובכלל זה, חובות השקעה, שידור שעות ראשוניות ושידורי ספורט. הדבר מתחייב כדי לאפשר גמישות ויצירתיות בתחרות על ליבו של הצרכן.

נושאים נוספים – יש לבטל את הצורך באישור העלאת והורדת ערוצים (חובה שאין לה אחר בעולם) ומופרכותה רק מתחווית ביתר שאת לאור היעדרה בכל הנוגע לשחקנים חדשים (ראה מקרה סלקום למשל), קביעת מועדי שידורים, לוחות שידורים, שעות שידור ראשוניות ושידורים לחגים ומועדים. יש לבטל גם את מפרט שידורי הספורט וכן לבטל את כל המגבלות על שידור אירועי ספורט בערוצים בתשלום. רק כך יימנע סבסוד של מי שאינו חובב ספורט את חובבי הספורט שהוא מרכיב יקר במיוחד בעולם התוכן.

שידורים קהילתיים וחדשות מקומיות – יש לבטל את חובת השידורים הקהילתיים והחדשות המקומיות שהינם שריד לעבר רחוק בו פעלו הכבלים (שנזקקו לחסדי הרשויות המקומיות) כדי לחפור ברחובותיהן. כיום השידורים, הן בהוט והן ב-yes, הם בעלי אופי ארצי, ונושאים מוניציפליים ראוי שיסוקרו ברדיו האזורי ובדפי הפייסבוק של הרשויות המקומיות ולא בטלוויזיה. הטיעון בדבר הנגשת הפריפריה הוא פופוליסטי ומטעה, שכן זהו המקום הכי פחות רלוונטי והכי פחות נצפה להצגתה. ככל שנותר בשידורים אלה ערך ציבורי, ו-yes סבורה שזה אינו המצב, על הממשלה לקחת על עצמה חובות אלו (באמצעות תאגיד השידור הציבורי) ולחילופין לחייב בהן גם את כל השחקנים החדשים.

מחירים קמעונאיים – בשוק תחרותי אין כל הצדקה להתערבות של המועצות הציבוריות בהרכב והיצע התוכן, במחירים או במבצעים. שוק השידורים אינו ענף מתאים לפיקוח מחירים והמסלול המחייב לקבל את אישור המועצה לכל מבצע או שינוי מחירון מגביל את יכולת התחרות של yes, במיוחד כאשר שחקנים אחרים אינם כפופים לרגולציה דומה

ה) הרגולציה שתחול על הערוצים המסחריים - דרישה לתשלום בגין המעבר ברב ערוצי

על אף שהוועדה לא התייחסה לכך בדוח ולמען הסר ספק (נוכח הפרסומים) נבהיר - אנו מתנגדים בתוקף לכל תיקון חוק שיביא לתשלום מצד הפלטפורמות הרב ערוציות לערוצים המסחריים. הטלת המימון על הפלטפורמות הרב ערוציות תגולגל על מנוייהן, שזכאים לצפות בשידורים אלה חינם וללא כל תמורה נוספת, ישירה או עקיפה.

בחסות החוק זכו הערוצים המסחריים להפצה אוניברסלית באמצעות yes (עד אחרון המוצבים בחרמון ומחנות הצבא בשומרון), והכל באיכות דיגיטלית מתקדמת בכל עת. כן הם זכו למערך גיבויים נרחב, לשמירה על זמינות ושרידות גבוהה במיוחד של השידורים, לפיתוח תשתיות עתידיות לשידור באיכות HD, והכל בעוד מערך ההפצה של הרשות השנייה לא הגיע מעולם לכיסוי מלא.

² כך למשל יש לבטל, לאלתר, את החובה לאישור הסכם ההתקשרות עם הלקוחות (במועצה ובבית הדין לחוזים אחידים (ראו לענין זה גם את חוק החוזים האחידים (תיקון מס' 5), התשע"ה – 2014 לאישור מבצעים, לפיקוח כלשהו על מחירים (לרבות מחירי שלטים), לאופן הפניה למוקדי השירות, לפיצויים בגין איחור לבית לקוח, להוראות בדבר זכות לביטול משדרים לאחר תחילת הזמנתם וכו'. על כלל השחקנים בשוק צריכות לחול בענין זה הוראות חוק הגנת הצרכן, התשמ"א – 1981 והתקנות שהותקנו מכוחו – אסדרה שגם כך היא רחבה ומקיפה ואין בנמצא כל טעם טוב מדוע לא תחול על כלל השחקנים באופן שוויוני בהיותה מגנה על צרכן באשר הוא צרכן ללא תלות בסוג הספק.

הערוצים המסחריים קיבלו מ-yes, ללא כל תמורה, את המספרים היוקרתיים ביותר בפלטפורמה, לוח שידורים אלקטרוני מתקדם (EPG) במספר שפות המאפשר ניווט, הזמנת תזכורות לצפייה, סימון וסיווג השידורים, מידע על התכנית המשודרת והעוקבות, וכן התאפשר להם לשלב מידע ואפליקציות אינטראקטיביות המאפשרים להצביע ולהשפיע על תכנים מרכזיים בעיקר תוכניות ריאליטי חויות רייטינג. עוד קיבלו אפשרות ללוות את שידוריהם בכתוביות סמויות לחרשים (הנראות רק על פי דרישה), במקום לשדרן על גבי המסך הכללי - דבר שביקשו להימנע ממנו.

אלטרנטיבת השידור שעמדה לאורך שנים בפני הערוצים המסחריים הייתה שידור בסיסי בהפצה אנלוגית באיכות ירודה וכיסוי חלקי לערוץ 2 והפצה לוויינית בלבד לערוץ 10. גם בשנים האחרונות הפצת הערוצים המסחריים המבוצעת באמצעות מערך עידן פלוס אינה ברמה מיטבית ואינה מכסה את כל אזורי המדינה.

נאמר חד משמעית כי להפצת הערוצים המסחריים באמצעות yes (והוט) תרומה מכרעת להצלחת ובניית המוניטין של הערוצים 2 ו-10 ולשוויון הכלכלי העצום. הדברים אמורים במיוחד לגבי ערוץ 10 שהבסיס היחיד לקיומו היה שידורו ב-yes והוט. ונדגיש. ערוצים אלו עלו לאוויר וקיבלו גישה למרבית צופיהם מבלי שהשקיעו דבר בתשתית, וזאת רק בזכות הפצתם באמצעות תשתיות יקרות של yes והוט.

על כן, אין לאפשר לערוצים המסחריים, לאחר שנים רבות שבהן הסתייעו בשירותי התשתית של הפלטפורמות והשביחו את ערכם, לדרוש עתה תשלום מהפלטפורמות בעד העברתם, בהתעלם מהעלות הכלכלית הכרוכה בהעברת השידורים ובטכנולוגיות החדשניות והמתקדמות, שמסופקות במשך כל השנים על ידי yes ללא תמורה. את מצוקתם, אם קיימת כטענתם, מפייסבוק, מגוגל ומהפרסום באינטרנט יש לפתור בדרכים אחרות.

אין לשכוח כי בניגוד לעולם רק לערוצים המסחריים בלעדיות בנוגע לשילוב פרסומות בשידוריהם - בלעדיות המצדיקה את הגעתם לכל בית ללא תמורה.

נדגיש – כל שינוי בסטטוס קוו הקיים בחקיקה יחייב את קיומם של התנאים הבאים במצטבר: תשלום פיצוי כספי ל-yes כנגד העברת השידורים מיום הקמתה. ביטול הזכות לקבל את מספרי הערוצים האחידים הקיימים, אישור פרסום בשידורי yes ואפשרות לשדר חדשות ולהתחרות בחברות החדשות שלהם.

ככל שאין בדעת הוועדה לקבוע תנאים אלה, נבקש מהוועדה להבהיר כי הסדר must carry בתשלום של ערוצים מסחריים מתייחס לתשלום של הערוצים לפלטפורמות ולא להפך.

ו) שידורי חדשות- יש לסיים לאלתר את מונפול החדשות של הערוצים המסחריים.

יש לבטל את המגבלות החלות על yes המונעות ממנה להקים, לשדר או להחזיק בערוץ של מפיק חדשות. מגבלות אלה חסרות הצדקה ובסיס ואין עוד מקום לאיסור המגביל את מקורות המידע החדשותי המשודר לציבור בישראל. בכל העולם חברות רב ערוציות מחזיקות בבעלותן חברות חדשות. גם מגמת המעבר לשילוב חדשות באתרי אינטרנט חדשותיים ללא כל מגבלות שהן, תומכת בביטול האיסור המיושן. על כן יש להבהיר כי גם הפלטפורמות הרב ערוציות אפשר שיוגדרו כ-"משדרים חדשים" לעניין שידורי חדשות.

ז) השקעה בהפקות מקומיות

yes תומכת בעמדת הוועדה כי ככל שקיים כשל בשוק ההפקה הוא מצוי בז'אנרים של תעודה ודרמה, ולפיכך יש למקד את חובת ההשקעה רק בז'אנר העליון, משמע העמדת חובת ההשקעה על 4% עד 4.5% מדמי המנוי מתוכן בלבד ותו לא. יודגש כי מכיוון שמדובר בצילום מצב קיים (בהתאם להשקעות הקיימות בשוק ההפקה), אין לקשור בין הפחתת חובת ההשקעה בנוגע לז'אנרים האחרים (לגביהם ממילא לא מתקיים כשל שוק) לבין התקדמות רמת ההשקעה של תאגיד השידור הציבורי.

על הוועדה לבטל לאלתר את החלטת המועצה בדבר העלאת שיעור חובת ההשקעה החלה על yes והוט (ההפוכה להמלצת הוועדה), שאם לא כן יעלה שיעור ההשקעה החל על הפלטפורמות ל-9% כבר ב-2017.

לעניין השחקנים החדשים – יש לשנות את המלצות הוועדה המחילות חובת השקעה על שחקנים חדשים רק בהגיעם לנתח שוק של 20%. יש לקבוע כי הם יחויבו בהשקעה בהפקות כפי שהצענו במתווה לעיל (המוקדם מבין 50,000

מנויים ותקופת הפטור). רק כך ייווצר היגיון בשוק באופן שיאפשר את הפחתת חובת ההשקעה של השחקנים הקיימים ללא תלות במצב התאגיד הציבורי ופיצוי עולה מכיוון השחקנים החדשים.

ח) יש לקבוע כי חובת ההשקעה תחושב על בסיס הכנסות מתוכן בלבד ולא מצידוד קצה

בשנת 2012 העמיקה המועצה עוד יותר את היקף חובת ההשקעה בהפקות המקור על ידי שימוש בהכנסות הפלטפורמות מצידוד קצה (הכנסות שלא נכללו תחת חובה זו בעבר),

הוועדה נדרשת להקל לאלתר בנטל החל על הפלטפורמות המשקיעות בצידוד יקר הממוסה פעמיים, ולקבוע כי כל חובה באחוזים שתקבע - תחושב רק מבסיס הכנסות השנתיות הנובעות מתשלום הלקוח **בגין תכנים**, מבלי לקחת בחשבון את רכיב צידוד הקצה, המשמש כאמצעי לצפייה בהם, בין אם מדובר בממיר, בטלפון חכם או בטאבלט.

מדובר בתקלה שיש להסדירה לאלתר, היא מנוגדת לעמדת המשרד הבסיסית – לעודד השקעה בצידוד מתקדם ולא למסותו (לכן גם בוטלו התמלוגים למדינה במטרה שהכסף יושקע בטכנולוגיה מתקדמת). זאת ועוד, באשר לשחקנים החדשים, אף רגולטור אינו מעלה על דעתו למסות את הצידוד בו יצפו לקוחותיהם בתוכן, שהרי לרוב הוא נרכש ע"י הלקוח באופן פרטי מכל משווק בארץ או בחו"ל (מה גם שבניגוד לנו הם אינם מחויבים בחובות השאלת והשכרת צידוד). אם לא ישונה המצב ייווצר אי-שוויון משווע בין הפלטפורמות לבין השחקנים החדשים, ולפיכך הגיעה העת לבטל את החובה לכלול את הכנסות מצידוד קצה במסגרת חובת ההשקעה בתוכן.

ט) השוק העתידי – חשיבות ההפקה והבעלות בתוכן מקומי ובערוצים

יש לבטל את החובה להעביר מחצית מכספי השקעתה של yes בהפקות מקומיות, לידי ערוצים שאינם בבעלותה. חובה זו, אשר בינה לבין פלורליזם ומגוון אין דבר וחצי דבר, הופכת את בעלי הערוצים ל"גוזרי קופון", הגובים תשלום עבור התיווך בין המפיקים והיוצרים לבין הפלטפורמות באמצעות חברות הפקה השייכות להם (ובכך מפחיתים – בחסות ובעידוד המועצה – את הסכום המושקע בהפקות המקומיות עצמן).

yes מתחייבת כי תמשיך להפיק את כל הפקותיה באמצעות שוק המפיקים העצמאיים ובכך תבטיח מגוון טעמים ודעות.

על רקע התחרות הגוברת, עולה הצורך לאפשר ל-yes להיות בעלת זכויות השידור בהפקות המקומיות הממומנות על ידה ולשדרן ב-VOD ובערוצי הבית שלה, באופן שיאפשר לה להתחרות ולמצב את היצירה הישראלית המקורית גם בעולם הצפייה החדש. אין עוד טעם לייצר משטר מלאכותי המטיל הגבלות חמורות על היקף ההשקעה של yes בהפקות מקומיות המשודרות בערוצים בבעלותה (באופן שמונע ממנה לשבץ בערוצי הפקות מקומיות שבהן השקיעה עמל ומשאבים רבים).

הדברים מקבלים משנה תוקף על רקע כוונת הוועדה לחייב העברת ערוצייהם של בעלי רישיונות, ובהם אפשר שיהיו גם ערוצי מפיקים - מהלך שעשוי להביא באופן פרדוקסלי לכך שערוצים בהם yes חייבת להשקיע בהפקות מקומיות יתחרו בה בעתיד באמצעות אותן הפקות שהיא מימנה. אנו בטוחים שלא לכך מתכוונת הוועדה.

בנוסף ברור כי גם כניסת שחקנים חדשים שיחויבו בהשקעה בהפקות מקומיות תתרום אף היא להגדלת ביזור התוכן. אנו סבורים כי נוכח התחרות המתגברת, יש להגדיל גם את מכסת הערוצים אותם yes יכולה להפיק בעצמה, העומדת כיום על 30% מהערוצים המופקים בישראל. אין ספק כי בסביבת התחרות החדשה עתידה של yes מבוסס על יכולתה להתמחות בתחום התוכן ולהחזיק במגוון ערוצים, ולא על היותה צינור להעברת תכנים של ערוצים בבעלות אחרים. הדברים אמורים במיוחד על רקע כוונת הוועדה לעודד מפיקי ערוצים אותם מעבירה yes להתחרות בה בעתיד, מהלך שישליך הן על היצע התכנים של החברה והן על מספר הערוצים בהם מותר לה להחזיק.

י) יש להקל את הפיקוח על הפקות מקומיות – בסיס ו-VOD

יש לצמצם משמעותית את רמת המעורבות של הרגולטורים בהפקות המקומיות. יש לבטל של כל תתי הז'אנרים והכללים המגבילים את החברה בנוגע לאופן ומיקום השיבוץ של תכני המקור שלה ובעיקר **הסרת החובה להשקיע 50% בפועל מהפקותיה בחבילת הבסיס**. יש לבטל את **אי ההכרה בהפקה** אם שודרה קודם לשידורה בערוץ לינארי ב-VOD. מדובר באיסור שמקורו בפרשנות עתיקה שהתייחסה לשידורים בתשלום על פי צפייה (PPV) שאינם דומים

במהותם למתכונת בו פועל מתחם ה-VOD. איסור אבסורדי זה מתעצם לנוכח העובדה כי yes נדרשת לכלול את כל הכנסותיה מ-VOD כחלק מבסיס החיוב בהשקעה בהפקות מקומיות!! מדובר בגישה אנכרוניסטית שאינה מתיישבת עם הרגלי הצפייה של הלקוחות, שחלק הולך וגדל מהם מעדיף לצרוך את התוכן באמצעות צפייה מרתונית רצופה בסדרות (binge viewing). **אנו סבורים כי איסור זה אף מעודד לקוחות לחפש את התכנים באתרים פיראטיים ופוגע בנו דרמטית.**

מדיניות זו של המועצה מפלה כמובן את yes בהקשר להפקות המקומיות שלה ביחס לשחקנים אחרים שאין עליהם איסור דומה. מובן שאיסור כזה לא קיים על תוכן רכש זר והוא מעמיד בנחיתות את yes ואת היוצר הישראלי.

הכרה בכספי זכויות היוצרים כתשלום נדחה ליוצר

לאור הגידול הדרמטי בהיקף התשלומים לארגוני היוצרים (אקו"ם, תל"י, אשכולות ועוד) ומכיוון שתשלומים אלה הם חלק אינהרנטי (גם אם נדחה) מהתשומות המשולבות בהפקות, ראוי להכיר בתשלומים המיוחסים לתוכן ישראלי כחלק מחובת ההפקות המקומיות. זאת בדומה לזכייניות הרשות השנייה הזכות להכרה בתשלומיהן לארגוני היוצרים כחלק מחובות התוכן שלהן.

י"א) פרסום ותוכן שיווקי – סיום מונופול הפרסום של הזכייניות.

יש לאפשר ל-yes לשלב פרסומות בשידוריה. הדבר יאפשר הוזלה במחיר ללקוח, ויתרום לשכלול שוק הפרסום שיהיה ממוקד קהלים ולא יתבדר לכלל הציבור כמו בערוצי 2 ו-10. ויוזכר – מדינת ישראל היא אחת מ-3 המדינות (הלא מכובדות) בעולם בהן עדיין חל איסור פרסומת בפלטפורמות רב ערוציות.

זאת ועוד, הנימוק בדבר הצורך להגן על הערוצים המסחריים אינו רלוונטי עוד, שכן הפרסום ב-yes צפוי להיות ממוקד, מצומצם, מפולח ונישתי, לאור מאפייני הרייטינג של הרב ערוצי. כך יתאפשר גם למפרסמים קטנים מקום לביטוי שנמנע מהם בערוצים המסחריים היקרים, מבלי לפגוע בהם.

אנו כמובן מברכים על ההיתר לשידור תוכן שיווקי.

האסדרה בשוק בתקופת הביניים שעד לאימוץ מסקנות הוועדה – כידוע, אימוץ מסקנות הוועדה ובפרט אלה המצריכות תיקוני חקיקה, צפויה להימשך זמן רב. בתקופה זו יש להגן על הפלטפורמות, שממשיכות לשאת במשא הרגולציה תוך שהן מתחרות בשחקנים החדשים שאינם נושאים בנטל הרגולציה כלל. יודגש כי **בימים אלה כבר ניכרת מגמה של אובדן מנויי yes לטובת מתחרים לא מוסדרים ובעיקר לטובת השוק הפיראטי, שעל הממשלה לטפל בו ולאלתר באמצעות חקיקה מהירה.**

לפיכך מתבקשת הוועדה, לכל הפחות, לקבוע כי **בתקופת הביניים שתארך עד לאימוץ חקיקה המיישמת את המלצותיה, אין להכביד את רמת הרגולציה החלה על הפלטפורמות כיום לרבות באמצעות שינוי החלטת המועצה לעניין הגדלת חובת ההשקעה ל-9%.**

לסיום, מכובדי הדברים נכתבו בקיצור רב, רב מדי לטעמנו, אולם רחב היריעה המחייבת שינויים עצומה – הנכם מתבקשים לכן לאפשר לנו לפרוש בפניכם את טיעונינו גם בעל פה.

בברכה
מיכל רפאלי-כדורי

סמנכ"לית רגולציה וניהול משפטי

העתק: רון אילון, מנכ"ל yes